

wyłączonych, wprowadzając w niem odpowiednie zmiany, stosownie do charakteru załatwianych spraw i potrzeb odnosnych działów administracji, oraz wydając potrzebne przepisy przechodnie i wykonawcze.

2. W szczególności, rozporządzenie Rady Ministrów przystosuje zasady rozporządzenia niniejszego do postępowania w sprawach, objętych lit. c) art. 112. Przepisy ustawy z dnia 11 listopada 1924 r. o organizacji konsulatów i o czynnościach konsułów (Dz. U. R. P. Nr. 103, poz. 944) pozostaną niezmiennione.

3. Minister Spraw Wewnętrznych jest upoważniony do występowania z inicjatywą wobec poszczególnych ministrów i Rady Ministrów w sprawie rozporządzeń, o których mowa w powyższych ustępach.

Art. 118. Do czasu wejścia w życie kodeksu postępowania karnego organa gminne obowiązane są do doręczania pism sądowych w dotychczasowym zakresie z tą zmianą, iż obowiązek ten dotyczy również gmin miejskich.

Art. 119. Uchyla się wszystkie dotychczasowe przepisy w przedmiotach, objętych rozporządzeniem niniejszem, w szczególności: uchyla się ustawę z dnia 1 sierpnia 1923 r. w sprawie środków prawnych od orzeczeń władz administracyjnych (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 712) i ustawę z dnia 31 lipca 1924 r. o środkach prawnych przeciw orzeczeniom i zarządzeniom władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 748).

Art. 120. W ustawie z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747) wprowadza się następujące zmiany:

art. 38 ust. 3 i art. 48 ust. 5 otrzymują brzmienie następujące:

„Pozatem mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341) oraz przepisy ustawy z dnia 3 sierpnia 1922 r. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 600) z późniejszymi zmianami”.

Art. 121. 1. Sprawy, będące w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia w toku postępowania, niezakończone w danej instancji, winny być załatwione w tejże instancji przy zastosowaniu dotychczas obowiązujących przepisów.

2. W dalszem postępowaniu, prowadzonym w toku instancji, należy do spraw tych pod względem rodzaju postępowania, właściwości władz i dopuszczalności środków prawnych stosować przepisy rozporządzenia niniejszego.

3. Jeżeli orzeczenie względnie zarządzenie, wydane w danej instancji, zostały doręczone przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego, a środek prawny do dalszej instancji nie został jeszcze wniesiony, — należy postępować tak, jak gdyby orzeczenie względnie zarządzenie danej instancji zostały wydane i doręczone w dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego,

Art. 122. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 123. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie dnia 1 lipca 1928 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych:
J. Piłsudski

Minister: *K. Bartel*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Stawoj Składkowski*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Minister Skarbu: *G. Czechowicz*

Minister Sprawiedliwości: *A. Meysztowicz*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
Dr. Dobrucki

Minister Rolnictwa: *K. Niezabytowski*

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Minister Komunikacji: *Romocki*

Minister Robót Publicznych: *Moraczewski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr. Jurkiewicz*

Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz*

Minister Pocht i Telegrafów: *Bogusław Miedziński*

342.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 22 marca 1928 r.

o postępowaniu przymusowym w administracji.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

I. Przepisy ogólne.

Art. 1. Niniejsze rozporządzenie reguluje sposób wprowadzania w życie zapomocą odpowiednich środków przymusowych:

- a) obowiązujących przepisów prawnych;
- b) orzeczeń, zarządzeń, nakazów i zakazów władz administracyjnych, wydawanych przez nie w celu wykonywania ustaw i rozporządzeń.

Art. 2. Władzami administracyjnymi w rozumieniu niniejszego rozporządzenia są wszystkie władze, urzędy i organa państwowe i komunalne w zakresie swych funkcji publiczno-prawnych, określonych w przepisach o ustroju tych władz, oraz w szczegółowych ustawach i rozporządzeniach, o ile rozporządzenie niniejsze nie przewiduje wyjątków.

Art. 3. Postępowanie przymusowe, o którym mowa w rozporządzeniu niniejszem, dotyczy:

- a) obowiązku zapłaty świadczeń pieniężnych;
- b) innych świadczeń i czynności względnie pewnego określonego zachowania się (zaniechania, znoszenia).

Art. 4. Środkami przymusowymi w administracyjnym postępowaniu przymusowym są:

- a) kara pieniężna celem przymuszenia;
- b) egzekucja na majątku;
- c) wykonanie zastępcze;
- d) przymus bezpośredni.

Art. 5. 1) W administracyjnym postępowaniu przymusowym należy stosować zawsze najłagodniejszy środek przymusowy, który według oceny władzy prowadzi do celu.

2) Egzekucję na majątku wolno przeprowadzać tylko o tyle, o ile przez to nie będzie zagrożone minimum utrzymania osoby zobowiązanej oraz tych osób, które ona utrzymuje w wykonaniu ustawowego obowiązku.

Art. 6. 1) Zastosowanie przymusu administracyjnego należy utrzymać w granicach niezbędnej potrzeby.

2) Stosowanie przymusu ustaje natychmiast z chwilą osiągnięcia zamierzonych skutków, w szczególności jeśli obowiązku dopełniono, albo jeśli dopełnienie go stało się bezprzedmiotowe, lub dla zobowiązanego niemożliwe do wykonania. Środek przymusowy, którego zastosowaniem zagrożono, nie będzie stosowany, jeśli zagrożenie cel swój osiągnęło.

3) Środki przymusowe będą stosowane niezależnie od kar czy to administracyjnych czy sądowych, przewidzianych w poszczególnych przepisach za ich przekroczenie lub naruszenie.

II. Władze i organa egzekucyjne.

Art. 7. 1) Władzą egzekucyjną jest władza, do kompetencji której należy zarządzenie egzekucji (art. 8).

2) Organem egzekucyjnym jest ten organ, który egzekucję przeprowadza (art. 8).

Art. 8. 1) Władzą egzekucyjną w powiecie jest powiatowa władza administracji ogólnej, o ile rozporządzenie niniejsze nie stanowi wyjątków.

2) Organami egzekucyjnymi są:

- a) organa wykonawcze państwowe, powołane do przeprowadzania czynności egzekucyjnych;
- b) organa gminne.

3) Obowiązujące przepisy określają, w jakich wypadkach Policja Państwowa oraz siła zbrojna obowiązane są do udzielania asystencji organom egzekucyjnym.

Art. 9. Jeżeli podstawą egzekucji ma być tytuł egzekucyjny, pochodzący od władz państwowych lub komunalnych, zaopatrzone rygiorem wykonalności, mogą te władze zwracać się bezpośrednio do władz gminnych z żądaniem przeprowadzenia egzekucji, o ile wartość świadczenia względnie przedmiotu egzekucji nie przekracza sumy, jaką oznaczy wojewoda w drodze rozporządzenia.

Art. 10. Władza egzekucyjna (art. 8) może, o ile wartość świadczenia pieniężnego przekracza 10.000 zł., przekazać tytuł egzekucyjny właściwemu sądowi celem wdrożenia egzekucji według przepisów obowiązujących dla sądowego postępowania egzekucyjnego.

Art. 11. Instytucje, którym przysługuje prawo egzekucji w trybie administracyjnym (art. 24 p. b) i art. 25 ust. 2), mogą zamiast do władz egzekucyjnych (art. 8) przesłać tytuł egzekucyjny do sądu celem wdrożenia egzekucji według przepisów obowiązujących dla sądowego postępowania egzekucyjnego.

Art. 12. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości określi warunki i sposób zastosowania przepisów postępowania cywilnego do egzekucji należności administracyjnych przez władze sądowe, w wypadkach przez niniejsze rozporządzenie przewidzianych.

Art. 13. 1) Organa wykonawcze powołane do utrzymania publicznego bezpieczeństwa, spokoju i porządku są uprawnione w tym zakresie do bezpośredniego stosowania, w wypadkach niecierpiących zwłoki, środków przymusowych bez tytułu wykonawczego przewidzianego w art. 14, w szczególności także na podstawie zarządzeń ogólnych, podanych do powszechnej wiadomości w sposób w miejscu przyjęty.

2) To samo prawo przysługuje również innym władzom administracyjnym w wypadkach przewidzianych przez przepisy specjalne.

III. Zasady postępowania.

Art. 14. 1) Podstawą wdrożenia postępowania przymusowego jest tytuł wykonawczy. Tytułem tym są:

- a) postanowienia obowiązujących przepisów prawnych, o ile z nich bezpośrednio wynika obowiązek wyraźnego świadczenia (zaniechania, znoszenia) bez potrzeby wydania przez władzę specjalnego aktu;
- b) zarządzenia ogólne władzy przewidziane przez prawo a skierowane bądź do ogółu, bądź do określonej grupy osób;
- c) dotyczące poszczególnych osób orzeczenia, zarządzenia, nakazy lub zakazy, przewidziane przez prawo.

2) Obowiązujące przepisy regulują warunki wykonalności tytułów wykonawczych oraz wypadki, w których wniesienie środków prawnych jest dopuszczalne, względnie w których nie wstrzymuje wykonania.

Art. 15. Organom egzekucyjnym nie przysługuje prawo badania ważności zarządzenia egzekucyjnego.

Art. 16. 1) Zastosowanie środków przymusowych przewidzianych w niniejszem rozporządzeniu będzie zawsze poprzedzone zagrożeniem, w którym należy wymienić termin, po upływie którego przymus będzie zastosowany, oraz wskazać środek przymusowy.

2) Zagrożenie może być zawarte bądź w tytule egzekucyjnym określonym w art. 14 punkcie b i c, bądź w osobnym piśmie, a w przypadkach przewi-

dzianych w art. 13 oraz tam gdzie tytułem egzekucyjnym jest obowiązujący przepis prawny (art. 14 punkt a), — zakomunikowane ustnie.

Art. 17. 1) Władza egzekucyjna może wydać w granicach niezbędnej potrzeby tymczasowe zarządzenia dla zabezpieczenia wykonania (dopełnienia), o ile zachodzi niebezpieczeństwo, że osoba zobowiązana uchyli się od świadczenia zapomocą dyspozycji przedmiotami majątkowymi, zapomocą umów z osobami trzecimi lub w inny sposób, albo będzie uniemożliwiać względnie utrudniać wykonanie.

2) Tymczasowe zarządzenia są natychmiast wykonalne.

Art. 18. 1) Przeciw zarządzeniu egzekucyjnemu służy odwołanie zarówno temu, przeciw komu egzekucja jest skierowana jak i wnioskodawcy, wyłączenie z tego powodu, że:

- a) zarządzenie egzekucyjne jest niezgodne z tytułem egzekucyjnym, albo
- b) zarządzone środki przymusowe, które nie są przewidziane w niniejszym rozporządzeniu albo są sprzeczne z postanowieniami art. 5.

2) Zobowiązanemu służy ponadto odwołanie z tego powodu, że egzekucja jest niedopuszczalna.

3) Odwołanie nie ma mocy wstrzymującej.

Art. 19. Władza egzekucyjna może tymczasowo wstrzymać w całości lub częściowo zastosowanie środka egzekucyjnego o ile nie zachodzi obawa, że wnioskodawca będzie narażony na niepowetowaną szkodę albo, że interes publiczny nie będzie w ten sposób naruszony. Równocześnie władza egzekucyjna winna zawiadomić władzę, która wydała tytuł egzekucyjny, celem ostatecznego rozstrzygnięcia.

Art. 20. Odwołania w sprawach egzekucyjnych rozstrzyga ostatecznie:

- a) wojewoda (Komisarz Rządu) co do odwołań skierowanych przeciw zarządzeniom egzekucyjnym władz administracyjnych, Komisarz Rządu co do odwołań przeciw zarządzeniom egzekucyjnym magistratu m. st. Warszawy;
- b) powiatowa władza administracji ogólnej, o ile są skierowane przeciw organom gminnym.

Art. 21. 1) W obrębie urzędów państwowych i komunalnych oraz budynków kolejowych, wojskowych i policyjnych organa egzekucyjne mogą przeprowadzać egzekucję po uprzednim zawiadomieniu naczelników odnośnych władz względnie zarządców budynków.

2) W wypadku prowadzenia egzekucji w budynkach wojskowych lub na okrętach wojennych, komendanci tych obiektów wojskowych wyznaczają organ wojskowy celem asystowania przy czynnościach egzekucyjnych.

Bliższe postanowienia o obowiązkach tego organu określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 22. Z wyjątkiem wypadków, w których zwłoka grozi niebezpieczeństwem, wolno przepro-

wadzać egzekucję jedynie w porze dziennej i w dni powszednie.

Art. 23. W razie śmierci zobowiązanego lub jego oczywistego zaginięcia organ egzekucyjny wstrzyma dalsze czynności egzekucyjne i przedłoży sprawę do decyzji władzy egzekucyjnej, wszakże przeprowadzenie tymczasowych zarządzeń, przewidzianych w art. 17 jest w tym wypadku dopuszczalne.

IV. Egzekucja świadczeń pieniężnych.

Art. 24. Egzekucja świadczeń pieniężnych w myśl niniejszego rozporządzenia dotyczy:

- a) wszelkich świadczeń pieniężnych, nakładanych z tytułu publiczno-prawnego w zakresie administracji państwowej i komunalnej, oraz innych instytucji prawa publicznego, z wyjątkiem świadczeń z tytułu danin publicznych i monopoli, jak również świadczeń na rzecz instytucji ubezpieczeń społecznych (art. 57);
- b) wszelkich świadczeń pieniężnych nieprzewidzianych w punkcie a), którym obowiązujące przepisy przyznają prawo ściągłości w trybie administracyjnym.

Art. 25. 1) Tytuł egzekucyjny dla świadczeń, o których mowa w art. 24, o ile nie wynika bezpośrednio z ustawy lub rozporządzenia, stanowią orzeczenia (nakazy płatnicze), oraz wykazy zaległości wydane przez instytucję do tego powołaną i zaopatrzone przez nią stwierdzeniem, iż pretensja prawnie dojrzała do egzekucji.

2) Jeżeli tytuł egzekucyjny nie pochodzi od władzy państwowej lub samorządowej winien, o ile ma podlegać egzekucji administracyjnej (art. 11) zawierać potwierdzenie przez władzę egzekucyjną (art. 8), czy tytuł ten ze względu na uprawnienia instytucji do wystawienia go podlega egzekucji.

Art. 26. 1) Egzekucję świadczeń pieniężnych przeprowadza się:

- a) przez zajęcie i sprzedaż z przetargu publicznego rzeczy ruchomych;
- b) przez zajęcie znajdujących się w posiadaniu zobowiązanego pieniędzy;
- c) przez zajęcie sum pieniężnych lub innego majątku ruchomego, stanowiących własność zobowiązanego, a znajdujących się u osób trzecich;
- d) przez zajęcie płac lub innych dochodów przypadających zobowiązanemu.

2) W razie potrzeby zastosowania innych środków egzekucyjnych władza egzekucyjna zwraca się do sądu (art. 12).

Art. 27. Egzekucję poprzedza się upomnieniem zobowiązanego z zagrożeniem wdrożenia po upływie dni siedmiu środków w art. 26 wskazanych.

Art. 28. Nie ulega egzekucji majątek ruchomy, wyłączony od egzekucyjnego zajęcia na mocy przepisów obowiązujących przy egzekucji sądowej.

Art. 29. 1) Zajęciu podlegają przedewszystkiem ruchomości należące do gospodarstwa domo-

wego, następnie dopiero ruchomości należące do gospodarstwa zarobkowego.

2) Z ruchomości należących do gospodarstwa domowego ulegają zajęciu przede wszystkim przedmioty zbytkowe, jak kosztowności, klejnoty i papiery wartościowe, następnie gotówka.

3) Zobowiązanemu służy jednak w każdym razie prawo żądać, aby wskazane przezeń przedmioty nie były zajęte, jeżeli inne pozostałe według oszacowania wystarczają na zaspokojenie egzekwowanej należności.

Art. 30. 1) Gdy zobowiązany nie wskaże majątku dostatecznego do przeprowadzenia egzekucji, a zachodzi uzasadnione podejrzenie, że majątek taki ukryto, organa egzekucyjne są uprawnione do przeprowadzenia rewizji domowej i nawet osobistej.

2) Rewizji osobistej kobiet mogą dokonywać tylko kobiety.

3) Rewizję osobistą w stosunku do osób wojskowych przeprowadza organ wojskowy, wyznaczony przez władzę wojskową — w obecności organu egzekucyjnego.

4) Sposób przeprowadzania rewizji osobistej określi szczegółowe rozporządzenie.

Art. 31. 1) Organ egzekucyjny wezwie asystencji miejscowych organów bezpieczeństwa:

a) jeżeli spotkał się z oporem zobowiązanego lub innych osób;

b) jeżeli pomieszczenie, w którym mają być dokonywane czynności egzekucyjne, jest zamknięte.

2) Jeżeli czynności egzekucyjne mają być przeprowadzone w nieobecności zobowiązanego, organ egzekucyjny przybierze świadka, którym mogą być osoby dorosłe należące do domowników lub pracowników zobowiązanego albo osoby sprawujące nadzór nad jego mieniem.

Art. 32. W razie zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej, administracyjny tytuł egzekucyjny łącznie z protokołami dokonanych czynności przekazuje się sądowemu organowi egzekucyjnemu, celem dalszego prowadzenia egzekucji.

Art. 33. 1) Zajęcie ruchomości następuje przez ich protokółarne opisanie i oszacowanie.

2) Przedmioty, do których rości sobie prawo osoba trzecia, zamieszcza się w spisie z zaznaczeniem, kto do nich rości sobie prawo i z jakiego tytułu.

3) Jeśli zgłoszone prawo osoby trzeciej nie budzi wątpliwości, władza egzekucyjna zwalnia z pod zajęcia objęte tem prawem rzeczy. W innych przypadkach zajęte przedmioty mogą być zwolnione tylko na mocy decyzji sądowej.

Art. 34. Zajęte przedmioty organ egzekucyjny odpowiednio oznacza i pozostawia na miejscu pod dozorem dłużnika lub tych osób trzecich, które na to wyrażą swą zgodę, bądź też, gdy jest to konieczne dla zabezpieczenia wyników egzekucji, zarządza przeniesienie ich na skład na koszt zobowiązanego.

Art. 35. Osoba, pod której dozór oddano zajęte przedmioty, odpowiada majątkowo za zachowanie ich w całości, a to niezależnie od odpowiedzialności karnej na wypadek sprzeniewierzenia.

Art. 36. 1) Sprzedaż zajętych przedmiotów w drodze przetargu publicznego następuje najwcześniej w 2 tygodnie po zajęciu, o ile właściciel nie wyrazi zgody na termin wcześniejszy.

2) Sprzedaż następuje z reguły w miejscu, gdzie zdeponowano zajęte przedmioty.

3) O czasie i miejscu sprzedaży należy podać do wiadomości publicznej co najmniej na tydzień przed sprzedażą.

Art. 37. 1) Przetarg publiczny przeprowadza organ egzekucyjny.

2) Właściciel obecny przy sprzedaży ma prawo żądać, aby pewne przedmioty były sprzedane wcześniej niż inne.

Art. 38. Licytant ofiarujący najwyższą cenę, po jej złożeniu na ręce organu egzekucyjnego staje się właścicielem sprzedawanej rzeczy. Osoba uchylająca się od niezwłocznego uiszczenia zaoferowanej przez się ceny, traci prawo do nabycia sprzedawanej rzeczy i uczestniczenia w dalszym przetargu. Ponadto ulega ona ukaraniu w trybie administracyjnym grzywną do 100 złotych.

Art. 39. Przetarg publiczny poczytuje się za niedoszły do skutku, jeżeli w nim nie weźmie udziału co najmniej dwóch licytantów, jak również, jeżeli żaden z uczestniczących nie poda ceny wyższej ponad oszacowanie.

Art. 40. 1) Nowy przetarg publiczny może być wyznaczony po podaniu o tem do publicznej wiadomości co najmniej na 3 dni przed jego terminem.

2) Na drugim przetargu publicznym mienie może być sprzedane nawet niżej oszacowania.

Art. 41. Zajęte papiery wartościowe na okaziciela, według uznania władzy egzekucyjnej mogą być bądź sprzedane z przetargu publicznego na giełdzie, bądź przejęte po kursie giełdowym z dnia zajęcia, na pokrycie należności egzekwowanej i kosztów egzekucyjnych.

Art. 42. Zajęcie sum pieniężnych lub innego majątku ruchomego zobowiązanego, znajdujących się u osób trzecich (fizycznych lub prawnych), bądź w urzędach i instytucjach państwowych, jako też od tych osób lub instytucji zobowiązanemu należnych, ukutechnia się przez doręczenie osobie, u której zajmowany majątek się znajduje, względnie od której należy się on zobowiązanemu, wezwania, zobowiązującego tę osobę do wydania całego należnego zobowiązanemu majątku, do wysokości sumy egzekwowanej wraz z kosztami egzekucji, na ręce organu egzekucyjnego, a to pod rygorem odpowiedzialności za straty wyniknąć mogące skutkiem niedopełnienia tego obowiązku.

Art. 43. 1) Zajęcie płac lub innych dochodów, przypadających zobowiązanemu, uskutecznią się przez doręczenie osobie względnie urzędowi, zobowiązanym do uiszczenia, wezwania o dokonanie potrąceń w wysokości nie przekraczającej granicy przez prawo ustalonej, aż do całkowitego pokrycia egzekwowanej należności wraz z kosztami egzekucji, oraz o niezwłoczne przekazywanie uzyskanych w ten sposób sum na ręce organu egzekucyjnego, a to pod rygorem odpowiedzialności za straty wyniknąć mogące skutkiem niedopełnienia tego obowiązku.

2) W stosunku do uposażenia osób wojskowych, potrącenia uskutecznią się w trybie i na zasadach przewidzianych w ustawie z 2-go kwietnia 1925 r. o potrąceniach z uposażenia osób wojskowych (Dz. U. R. P. Nr. 45, poz. 312) względnie w rozporządzeniach na podstawie tej ustawy wydanych.

V. Egzekucja innych świadczeń; wykonanie zastępcze.

Art. 44. 1) Jeżeli zobowiązany do świadczenia robocizny lub do świadczeń w naturze nie wypełnia tego obowiązku albo wcale, albo niezupełnie, albo nie w należytych czasie, władza nakazuje wykonanie brakującego świadczenia na jego koszt i niebezpieczeństwo, przyczem może użyć do tego celu sił pociągowych, narzędzi i materiałów, należących do egzekuta. Urosłe z tego powodu wydatki będą ściągnięte od zobowiązanego w trybie przewidzianym w niniejszym rozporządzeniu dla egzekucji świadczeń pieniężnych.

2) W razie potrzeby władza egzekucyjna może nakazać zobowiązanemu zaliczenie naprzód sumy kosztów z zastrzeżeniem późniejszego rozliczenia się. Taki nakaz stanowi tytuł egzekucyjny.

VI. Kara pieniężna celem przymuszenia.

Art. 45. Jeśli chodzi o czynność, która z powodu swoich właściwości nie może być spełniona zastępczo przez osobę trzecią, albo jeśli zgóry wiadomo, że zobowiązany nie będzie w stanie pokryć kosztów zastępczego wykonania, albo jeśli chodzi o zmuszenie do spełnienia obowiązku znoszenia czegoś albo zaniechania — stosuje się karę pieniężną celem przymuszenia.

Art. 46. Egzekucja rozpoczyna się zagrożeniem karą pieniężną celem przymuszenia na wypadek oporu lub zwłoki; kara pieniężna celem przymuszenia staje się wykonalną z chwilą, kiedy nastąpiły okoliczności w zagrożeniu przewidziane, t. j. skoro zakazany czyn popełniono lub nakazanej czynności w terminie nie wykonano.

Art. 47. 1) Kara pieniężna celem przymuszenia może być wymierzona zarówno osobom fizycznym jak prawnym, a także osobom nieletnim.

2) Odnośnie osób prawnych jako też osób nieletnich, może być zastosowana tylko kara pieniężna; jednakże w stosunku do prawnych zastępców osób prawnych nie będących osobami prawa publicznego może być stosowany prócz kary pieniężnej także areszt zastępczy (art. 48). Za uiszczenie kary pie-

niężnej wyznaczonej prawnym zastępcom tych osób prawnych odpowiadają solidarnie te osoby prawne i ich prawni zastępcy.

Art. 48. 1) Kara pieniężna celem przymuszenia może być stosowana kilkakrotnie w tym samym lub coraz wyższym wymiarze, nie może jednak każdorazowy wymiar przekraczać sumy 100 zł. względnie 5-ciu dni aresztu na wypadek niemożności zapłacenia kary.

2) O wykonanie kary zastępczego aresztu nałożonej na osobę wojskową, należy zwrócić się do władz wojskowych.

VII. Przymus bezpośredni.

Art. 49. Bezpośredni przymus może być stosowany dla zmuszenia do znoszenia lub zaniechania, albo celem ochrony wykonywanej czynności, lub wykonanego dzieła. Pozatem przymus bezpośredni będzie stosowany tylko wówczas, gdy inne środki egzekucyjne okażą się bezskuteczne, albo gdy zastosowanie niezwłoczne przymusu jest konieczne ze względu na grożącą niepowetowaną szkodę dla interesu publicznego, ze względu na bezpośrednie niebezpieczeństwo dla życia i zdrowia ludzi, lub dla mienia prywatnego w szerszym rozmiarze, albo gdy ustawa wyraźnie stosowanie tego środka przewiduje.

Art. 50. 1) Użycie przymusu bezpośredniego polega na zagrożeniu tym środkiem egzekucyjnym ze strony organu egzekwującego, poczem następuje wezwanie organów asystencyjnych (art. 8 ustęp trzeci).

2) W wypadkach, w których organa względnie władze wymienione w art. 13 są uprawnione osobście zastosować przymus bezpośredni w braku organów asystencyjnych — działają one według przepisów o asystencji.

3) W wypadkach, w których władze administracyjne wykonują orzeczenia wyższych instancji i same obejmują bezpośrednio wykonanie; są one uprawnione do stosowania przymusu bezpośredniego. Przepis ustępu trzeciego art. 8 ma w tych wypadkach zastosowanie.

VIII. Przepisy końcowe.

Art. 51. 1) Koszty przymusowego postępowania administracyjnego obciążają zobowiązanego i będą ściągnięte w trybie przewidzianym dla egzekucji świadczeń pieniężnych.

2) W razie nieściągalności kosztów postępowania przymusowego ponosi władza, której organa egzekucję przeprowadzały, o ile specjalne przepisy nie stanowią inaczej.

Art. 52. Rozporządzenie wykonawcze określi sposób ustalania wysokości kosztów postępowania przymusowego w wypadkach przewidzianych w punkcie b) art. 3; do czasu wydania tego rozporządzenia wysokość kosztów ustalać będzie władza egzekucyjna.

Art. 53. 1) Od należności pieniężnych nieuiszczonych z winy płatnika w terminie płatności, pobierane będą na rzecz władz i instytucji, którym

przypadają te należności, — poczynawszy od 15 dnia po upływie terminu płatności — kary za zwłokę w wysokości 2% miesięcznie od zaległych sum, przy czem miesiąc zaczęty liczy się za cały.

2) Rozporządzenie Rady Ministrów może obniżać wysokość kar za zwłokę, bądź dla wszystkich, bądź dla niektórych rodzajów należności.

3) Od należności, których spłata została odroczone lub rozłożona na raty przez odnośną władzę względnie instytucję lub jej upoważniony do tego organ, pobiera się odsetki za zwłokę tylko wtedy, gdy przy sposobności odroczenia lub rozłożenia na raty zostały oznaczone, i to w takiej wysokości, w jakiej je ustalono.

Art. 54. 1) Gminy przeprowadzające egzekucję należności pieniężnych stosownie do postanowień rozporządzenia niniejszego, pobierają na swoją rzecz odszkodowanie w następującej wysokości:

- a) od kwot nieprzekraczających 500 zł. . . . . 3% ściągniętych kwot, niemniej jednak niż 5 zł.;
- b) od kwot większych niż 500 zł. a nieprzekraczających 2000 zł. . . . . 2% ściągniętych kwot, niemniej jednak niż 15 zł.;
- c) od kwot ponad 2000 zł. . . . . 1% ściągniętych kwot, niemniej niż 40 zł., a nie więcej jednak niż 250 zł.

2) Odszkodowanie o którym mowa w ustępie pierwszym — obciąża płatnika (zobowiązanego).

Art. 55. Przepis art. 2 rozporządzenia niniejszego odnosi się również do państwowego zarządu kolejowego.

Art. 56. Przepisy rozporządzenia niniejszego nie dotyczą dziedziny danin publicznych i monopolii.

Art. 57. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych przystosuje zasady niniejszego rozporządzenia do egzekucji w dziedzinie ubezpieczeń społecznych, przez wprowadzenie w niem odpowiednich zmian stosownie do odmiennych potrzeb instytucji ubezpieczeń społecznych, oraz ustali termin wprowadzenia w życie zmienionego w powyższy sposób rozporządzenia; do powyższego terminu zachowują moc obowiązującą przepisy dotychczasowe, normujące egzekucję w tym zakresie.

Art. 58. Rozporządzenie Ministra Spraw Zagranicznych wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych ustali przepisy o wyłączeniach z pod postanowień niniejszego rozporządzenia osób korzystających ze specjalnych przywilejów na podstawie prawa międzynarodowego.

Art. 59. 1) Organa gminne są obowiązane na polecenie władzy sądowej lub prokuratorskiej do egzekwowania na zasadach niniejszego rozporządzenia grzywien, kar pieniężnych, nawiazek, opłat i kosztów, orzeczonych w sądowym postępowaniu karnem.

2) W powyższym zakresie władzom sądowym i prokuratorskim służyć w stosunku do organów gminnych prócz praw przewidzianych w ustawach postępowania sądowego, także prawa służące według niniejszego rozporządzenia władzy administracji ogólnej.

3) Do egzekucji pretensyj z mocy orzeczeń wydanych w sądowym postępowaniu cywilnym, organa gminne są obowiązane na zasadach niniejszego artykułu w dotychczasowym zakresie z tem uzupełnieniem, że obowiązek dotyczący zwierzchności gminnych (art. 158 u. p. c. z r. 1864) dotyczy także magistratów miast i ich organów wykonawczych.

4) Przepisy w przedmiocie wynagrodzenia za wykonanie egzekucji na zasadzie niniejszego artykułu na polecenie władz sądowych i prokuratorskich określi rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 60. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 61. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 30 dni po ogłoszeniu i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem województwa śląskiego. Równocześnie traci moc obowiązującą art. 112 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) powołany również w art. 113 tego rozporządzenia, jako też wszelkie przepisy sprzeczne z postanowieniami rozporządzenia niniejszego.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych:
J. Piłsudski

Minister: *K. Bartel*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Stawoj Składkowski*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Minister Skarbu: *G. Czechowicz*

Minister Sprawiedliwości: *A. Meysztowicz*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
Dr. Dobrucki

Minister Rolnictwa: *K. Niezabytowski*

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Minister Komunikacji: *Romocki*

Minister Robót Publicznych: *Moraczewski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr. Jurkiewicz*

Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz*

Minister Poczty i Telegrafów: *Bogusław Miedziński*